

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

DROTTNINGHOLMS SLOTT. — FOTO. G. HEURLIN, STOCKHOLM.

20:DE ÅRG.

DEN 11 MAJ 1919

N:o 32

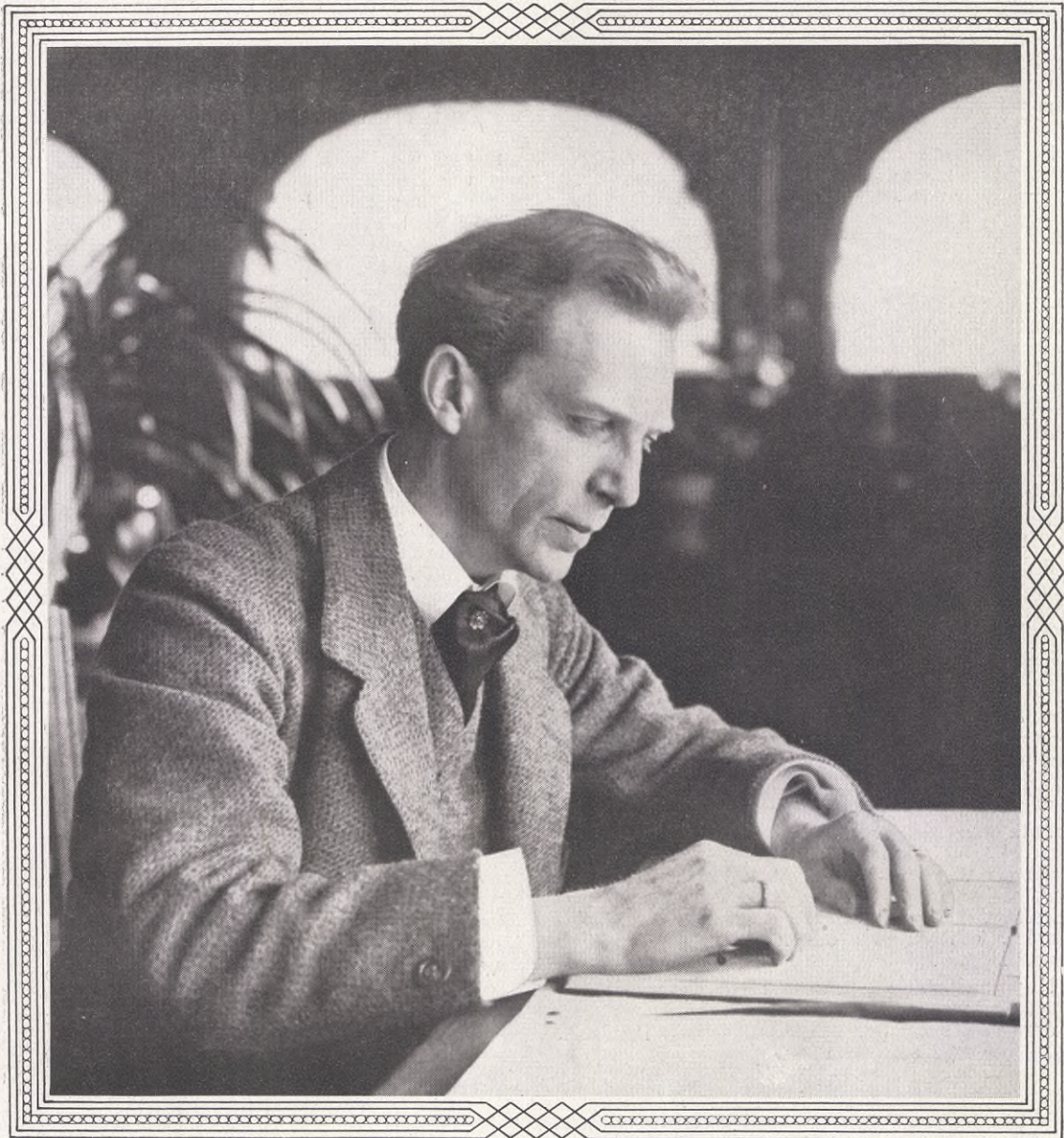

Foto. Holmén, Sthlm.

Klubb: Bengt Blifvorsparre.

L. J. Wahlman

Lars Israel Wahlman tänker jag mig gärna blickande ut från den timrade stugan öfver sin "örtagård". Solen lyser på hans kultiverade hufvud och ger oss i ett ögonblick den yttre bilden af mannen och för den som är en smula psykolog äfven den inre människan. Ser ni ej att Wahlman är tankens och formens man, ser ni ej att han är mild som en anglikansk präst men fast som en mas från hans fäderneort i Dalarne? Ser ni ej att han kämpat och kämpar för skönhet i Guds hus och enkla arbetarebostäder, för skönhet och blyga blommor i parker och örtagårdar.

Wahlmans personlighet, hans lifsgärning och konst äro som hos alla helgjutna människor och hos alla goda konstnärer intimt förbundna. Att göra modern personlig arkitektur är kanske ej så svårt, men att göra sådan arkitektur, som besitter samma kulturvärden som gammal god arkitektur, är oändligt svårt, detta är Wahlman en af de få som kan. Sådan arkitektur kan blott skapas af den som vunnit själfuktan genom kännedom om och vördnad för gammal konst och kultur, och dessutom eger så starka personligt konstnärliga impulser att de icke låta sig genom kunskskap förkvävas. Genom starkt personlig konstnärlig begåfning och kunskap är det äfven som Wahlman utan att låta sig beröras af alla tillfälliga små akademiska struntregler kunnat som arkitekt ständigt utbilda sin personliga stil.

En af Wahlmans trämsta litsgärningar är det banbrytande arbete han utfört för att låta vår hederliga, gamla träbyggnadskonst åter komma till heders, sedan den många år varit förkväfd af stationssamhällets och sommarvillans löfsågeriarkitektur och glasverandor. Denna Wahlmans verksamhet började redan i hans tidigaste ungdom och fortgår alltjämt, så väl genom förebildliga arbeten, som genom skrifter och lärareverksamhet. Af hans inom detta område utförda byggnader må nämnas Tjolöholms by utförd redan 1901 och den första gruppanläggning af arbetarebostäder jämte folkets hus m. m. som under nuvarande arkitekturepok ur byggnads- och stadsplanesynpunkt konstnärligt ordnats. Trotsgården och Trefnaden i Dalarne, Bergmansstugan i Djursholm och Tallom i Stocksund. Alla som sett dessa Wahlmans byggnader och betänka huru vår träarkitektur såg ut före dessas tillblifvande kan förstå hvilken stor roll de spelat inom denna vår arkitektur.

Ett annat område där den gamla goda konsten äfven råkat i förfall och Wahlman varit den ledande och väckande är konsten inom parken, trädgården och örtagården. Detta Wahlmans intresse för trädgårdskonsten sammanhänger med hans vetskap om arkitekturens intima sammanhang med naturen, byggnadens sammanhang med den mark hvarå den är uppförd och att byggnaden jämte dess anläggningar i terrängen skall underordna sig naturen eller komplettera densamma, ej som så ofta är fallet våldföra sig på naturen.

Wahlmans stora förmåga inom det område som nu berörts framgår af snart sagt hvarje arbete han utfört. Här må förutom ofvan redan nämnda träbyggnader där Wahlmans kärlek till och förståelse af den svenska naturen genom hans arkitektur ypperligt manifesteras, blott nämnas Hjularöd, Tjolöholm med terrasser och parterrer och Engelbrektskyrkan med församlingshus.

Några af Wahlmans främsta arbeten falla inom området för kyrkobyggnadskonsten.

Jag minnes en liten bykyrka i Josslin i Bretagne. Solen sken genom gamla rutor på enkla väggar och

stenlagdt golf, på snälla helgon och granna pappersblommor. Framför hvarje helgon fanns en tallrik och på denna lågo en mängd visitkort ibland försedda med ett blygt "merci". Kanske ett vänligt tack för att en flicka fått träffa sin gosse, eller att en kossa kalvfat på regelrätt sätt. Jag minnes få rum där vår Herre föreföll att trivas så väl.

Äfven Wahlmans kyrkointeriörer gifva ett stämningfullt tempel och alla betingelser för att gudom och menighet där finna sig väl tillrätta. Hvem blir ej stämd till andakt inför Engelbrektskyrkans mäktiga interiör, där bära granitens väldiga block ej mindre än den obetydligaste möbel vittne om arki-tekstens starkt personliga konstnärskap och om hans på en gång kraftiga och veka sinnelag.

Att i vårt gråa land och med vår kalla religion fylla det vackra templet med i allt samma varma stämning som fanns i den lilla kyrkan i Bretagne torde emellertid ej lyckas med mindre än att hos oss liksom där kyrkorummets är församlingens dagliga mötesplats, som allt framgent smyckas med konstverk och blommor och där man aflägger visit hos och konverserar med snälla helgon och gemytliga präster.

Engelbrektskyrkan jämte församlingshus är Wahlmans kanske hittills största arbete och kanske äfven det arbete där hans konst bäst karaktäriseras. Klippan på hvilken kyrkan hvilar har med kärleksfull pietet så långt sig göra låter biahållits och planteringar och terrasser sluta sig organiskt till den naturliga markens formation. Ett stycke enkel skärgårdsnatur har kunnat bibehållas midt i storstaden och från klippan med dess ursprungliga vegetation växer den högmonumentala kyrkan upp vackert och liffullt grupperad och med ypperlig proportionering. Till det smäckra tornet med sitt smidda och förgyllda krön kan man blott finna maken i ett så af konsten välsignadt land som norra Italien. Kyrkans exteriör ej mindre än dess interiör ge åter ett stämningstryck som för tankarna till den lilla kyrkan i Bretagne. Den högsta idealitet förenad med det hvardagliga lifvets omsorger. Förutom Engelbrektskyrkan har Wahlman af kyrkobyggnader utfört Lützenkapellet och Bjuråkers kyrka.

Som möbelarkitekt har Wahlman fullbordat en mängd rumsinredningar, alla präglade af hans förmåga att sammansmälta material och funktion med konstnärlig form.

Inom alla de områden, där Wahlman som arkitekt verkat har han äfven utöfvat en omfattande och gagnelig skriftställareverksamhet. Här kan nämnas: "En gård och dess trefnad", "Timmerhus" och "Om plantering som stadsplanekonst". Som lärare är det Wahlman som ger den unga arkitekteleven den första förståelsen af sitt yrke och lägger den solida grunden till hans uppfostran till tekniker och byggkonstnär och har hans verksamhet äfven inom detta område gifvit rika frukter.

Wahlman har förvärfvat sina kunskaper genom skolestudier, genom egen forskning och genom resor, han är sedan 1912 professor vid Tekn. Högskolan, är vice ordförande i Svenska arkitektföreningen och föreningen för hembyggsdsvård samt naturligen styrelsemedlem i en hel del andra kulturella föreningar äfvensom medlem af Konstakademien.

Wahlman är på höjdpunkten af sin bästa skaparförmåga och vi torde ännu många gånger få glädja oss åt hans af verkligt god byggkultur och högt konstnärskap genomandade arkitektur.

Erik Lallerstedt.

KONUNGEN PÅ HINDÅS-SEJOUR.

HINDÅS TURISTHOTELL, där konungen lager sin bostad. Därunder: Hotellens stora hall.

Fotos Backlund, Göteborg.

Konungen kommer att under fjorton dagar vistas å Hindås i närheten af Göteborg i och för hvila och rekreation, något för hvilket denna trakt med sin höga stärkande skogsluft är särskildt väl ägnad. Resan från Stockholm anträdes på aftonen den 2 maj med ankomst till Göteborg påföljande morgon hvar efter färden omedelbart fortsattes till Hindås, där vidt omfattande anordningar vidtagits för den höge gästens värdiga mottagande. Under vistelsen på Hindås kommer konungen att bo på Turisthotellet.

ändamålsenligt inredda lokaler. Utom klassrummen, hvilka äro af ensartad typ och liksom korridorerna prydda med tafflor, inrymmer byggnaden ett stort

antal lärosalar älfvensom ett modärnt skolbad, omfattande bl.a. simbassäng och duschafdelning. Den stora högtidssalen förfogar med läktaren öfver tusen sittplatser.

För byggnadsföretaget har af Göteborgs stadsfullmäktige utanordnats inalles kr. 1,528,545.

Foto. Johansson, Göteborg.

Arkitekt: Kem. A.-B. Bengt Sjuverparre, Skåne-Gbg.

DET NYINVIKTA LATINLÄROVERKET I GÖTEBORG.

Pressfoto

1. DET TRADITIONELLA 1:A MAJ-DEMONSTRATIONSTÅGET PASSERAR STUREPLAN.
2. GODSÄGAREN GUST. SÖDERHOLM TALAR Å SKANSEN Valborgsmässoafton.
3. RIKSDAGSMAN E. SÖDERBERG och 4. FRU JULIA STROM-OLSSON tala å Gärdet.

Det blef en helt annan glans öfver årets valborgsmässoafton och 1 maj i Stockholm än öfver fjolårets. Vid 2-tiden på dagen drog Första majblommans festliga utstyrda bilar i kortege från Norrmalmstorg genom alla stadens centralaste gator och redan efter några timmar voro samtliga de 200,000 märken, som tilldelats Stockholm, slutsålda och fjolårets öfverblifna märken måste tillgripas.

Aftonens stora evenemang

blef helt naturligt den återuppståndna studentkorten, som för året också hade att uppvisa alldeles ovanligt många originella och verkligt roliga karnevalsuptåg. Efter dess upplösning på Lejonslätten lägrade studenterna till Skansen för att enligt häfdvunnen sed från Orsakullen med sång hälsa den inbrytande våren. I öfrigt firades valborgsmässan på Skansen med de sedvanliga

Forts. å sid. 503.

BILDER AF SENASTE STÖRRE OLYCKOR.

En svår och ytterst hotande järnvägsolycka, hvilken kunnat få den mest förödande omfattning, inträffade den 24 april på Gånghesterbanan.

Då persontåget från Borås till Ulricehamn nämnda dag vid niotiden på aftonen passerat Nitta station och närmade sig Härnasjön, tyckte sig lokpersonalen höra ett anrop nere från banvallen. Ångan afstängdes, farten saktades och lokmännen spejade ut i mörkret, men då intet förmärktes, som kunde gifva anledning till oro, påsläpptes ångan ånyo. Tågsättet hade just börjat taga fart, då en plötsig stöt förnams. I nästa ögonblick vräkte lokomotivet utför banvallen och ned i den intill liggande sjön samt följdes af godsfinnan, hvilken dock blef stående på banslutningen och därigenom hindrade den närmast följande stora urspårade boggiwagnen, där ett flertal passagerare befunno sig, att dragas med i fallet. Af lokomotivpersonalen, som följde med loket ned i djupet, lyckades eldaren rädda sig under det att föraren, H. Hjalman från Borås, omkom.

Forts. å sid. 503.

DEN SVÅRA OCH HOTANDE JÄRNVÄGSOLYCKAN Å GÅNGHESTERBANAN tillfölje ett bankras vid Härnasjön. — Öfverst visar platsen där lokomotivet gick ned, under sig begrafvande föraren. — Efter fotos.

Foto. Linge, Öfverum.

BRANDPLATSEN Å ÖFVERUMS BRUK. Text å sid 506.

Klisché: Hengt Sjöström.

DET AFGÖRANDE MOMENTET.

FÖR HVAR 8 DAG AF DANIEL BERG.

MARGIT RÖNNE hyste betänkligheter. Detta hade blifvit så godt som ett ordspråk om henne bland väninnorna — de få af dem, som nu höllo sig kvar inom den gamla kretsen. Egentligen voro de endast tre. En gång hade de kallat sig "de nio" utan att dock genom beteckningen vilja tillägna sig någon dem otillkommande glans. De voro sannerligen glänsande nog — inbördes, hvilket framgick vid deras aftnar hos hvarandra med poesi, musik och allehanda små spektakel.

Om någon hade anledning hysa betänkligheter var det Margit Rönne. Hon hade först brutit laget — som hon då trott för alltid. De åtta hade förstas lyckönskat henne till förlofning. I partiet lågo ljusa framtidsutsikter. De hade förärat henne en hel del småting, elaka saker och verklig preciosa. Deras känslor af saknad voro uppriktiga, liksom också deras bröllopstelegram. Innan året gått var hon tillbaka i kretsen. "De nio" lefde åter upp. När någon frågade henne, gjorde hon alltid svaret kort: "På ett sätt voro vi kanske alltför lyckliga". Det afväpnade. Man ville inte låtsas om, att det varit en parentes.

Nya affall skedde.

"Margit, du som..." Margit Rönne måste råda. "Tycker du att...?"

"Ja, du har då alltid dina betänkligheter", sade flickorna, och så ett tu tre voro de förlovade, fruar och borta.

Alltså tre kvar. Detta efter sju år. I två fall af de sex hade Margit Rönnes bestämda varningar varit profetiska. Men de båda brända hade icke återvänt till kretsen. Den ena af dem, Frida, hade flytt till Danmark.

Margit Rönne hade ingen anledning att i första taget åter lämna kretsen. Icke heller i andra... Hon var själf försörjande och hade det praktiskt taget bra. Hon var fri, eftersom hon naturligtvis afsagt sig allt ekonomiskt mellanhaifvande efter skilsmässan.

Nej, hon hade ingen anledning att åter bryta kretsen, inte i första taget, och hvarför då i andra? Eller också skulle hon haft två anledningar. Men den första var icke nog stark, när den andra kom till.

Och nu voro båda faktiskt lika starka. De sju åren från hennes återförening med kretsen hade fört in två män i hennes tankevärld och kanske också ända till hennes innersta känslor. Hon hade gått genom de knoppande åren på -ton leende åt lifskomedien kanske en smula spefullt. Erfarenheten under de blommande tjugotalen hade gjort henne betänksam. Nu stod hon vid porten till de trettio — nu om någonsin betänksam. Hon måste erkänna, att hon också var tveksam. Ingenting tvang henne att träffa ett afgörande. Inte väntade hon heller precis på någon vink af ödet med övernaturliga häntyndningar mot ett val af den ene eller den andre.

De voro faktiskt lika goda, om hon ville se det praktiskt. Det gjorde hon också delvis, eftersom hon var själf försörjande. Men hon såg också ideellt om än icke alltför romantiskt.

Axel Mogård — Rickard Hörning.

Först hade arkitekten kommit, sedan affärsmanen. Den förre hade sociala intressen, den senare konstnärliga. Båda voro för henne manlighetens högsta personifikationer. Mogård var blomstervän. Hörnings passion satt i bur och sjöng. De kunde båda föra en saklig diskussion till ett förkrossande nedlag för opponenten. Båda hade sina pojaktiga melanakter med tokerier och infall. Ingen af dem bar spår af fördärf. Det var jämnvikt på guldvägen.

Icke så i fråga om känslorna — hos Margit Rönne.

Hon hade senast varit på en bal — med arkitekten. Det var tyngst på hans vägskaal — just nu. Men kort förut hade hon besökt en teater med Hörning.

— När får jag veta min dom, hade han frågat.

Icke frågan. Sättet att göra den hade tyngt ned hans sida på känslövågen.

Och dessförinnan hade det varit någon välgörenhetsfest med Axel Mogård, tidigare en umgängesbjudning med Rickard Hörning och längre tillbaka slädpartier, konserter med dem åtföljande vägskiifning. Resultatet var ekvilibrium.

Några andra män funnos icke inom hennes inre känslövärld. Men många trängdes i hennes yttre omgivning. Hon var för dem alla en gåta, tände dem alla till de yttersta ansträngningar att genomtränga hemligheten kring henne utan att själf göra till — snarare från.

Margit Rönne ansågs vara en underbar kvinna, en af dessa benådade, som blott har att välja. Själf hatade hon val. Hon fordrade verkligen af lifvet ett afgörande, utan hennes eget köpsläende. Det skulle tvingas på henne, menade hon — icke endast på känslorna som den gången, då hon blef bränd; också förståndet skulle betvingas. Men när det icke kom, och hon icke trodde på ödet ingripande, hade hon gifvit sig tid.

Då kom trettiosiffran och grinade mot henne. Hon började räkna. Hela hennes lif hade haft anknytning till siffror. Nu fann hon, att hon längtade efter en uppgift. Det kom till henne som i en dröm. Ett gryningens solvarsel gaf hennes längtan riktning.

De två väninnorna hade icke alla Margit Rönnes hemligheter. Knappast skulle de förstå. Deras gemensamma intresse var "kretsen", minnen mest som upplifvades, när de kommo samman. I sitt innersta var hon ensam. De skulle kanske kunnat förstå hennes längtan ideellt men icke mera.

Det skulle varit radikalt att sammanföra de båda männen. Men hon tyckte att det var obarmhärtigt. Icke mot dem utan mot henne själf. Det skulle nödvändigtvis föra till en bitter strid, och dess afgörande skulle ske inom henne själf. Hon skulle känna med båda, segra med segraren, falla med den fallne. Eller kanske också där skulle bli en bitter jämnvikt.

Rickard Hörning hade berättat för henne om sig själf. Hon hade utan omsvep sagt:

— Har du, som jag *nu*, någon gång känt starkt för två?

— Samtidigt?

— Ja, på samma gång.

Detta hade kommit honom att själfdeklarera. På heder och samvete. Sådan var han alltid mot henne.

— Ja, när du frågar, tror jag det. Fast det kanske ändå inte blir på samma sätt.

Han hade funderat en stund och sett in i sig själf. Hon hade väntat.

— Du är i så fall den ena. Det vill säga inte just nu. Nu är du den enda. Men ibland, när din tvekan håller mig på afstånd, kommer en andra tillbaka. För öfrigt vet jag inte, om jag betydde något för den andra. Hon försvann...

De hade gått i en park en kall natt och talat så.

— Det var länge sedan, och som sagdt, hon försvann — slutade han en smula tvärt.

Det hade gifvit henne ett hopp. Kanske ett bestämdt afgörande för honom skulle blifva det för henne. Just då kände hon starkt, starkare än någonsin, att det hon längtade efter helst förenade Axel Mogård med hennes känslor. Men då hade Hörning omedelbart trängt sig in till samma punkt i hennes inre, som af instinktiv rädsla att bli utdömd.

— Vill du ge verklighet åt min vackraste dröm, sade han och stannade.

Hon kände en förebråelse, när hon parerade:

— Ville du också en gång, att den andra skulle göra det?

Han var nog ärlig att erkänna.

Ibland hade de icke varit så fulla af klokskap. Det hade också varit musik, dans, mänsken och känslorus. Men vågskålarna vägde åter om hvarandra. Det afgörande momentet uteblef — eller utestängdes, eftersom Margit Rönne hade sina betänkligheter.

*

Helt oväntadt räknade "kretsen" fyra ansikten. Frida hade återvänt. Hvarför hon flytt? Hon hade insett sitt misstag, när hon efteråt träffade "den rätte". Men plötsligt hade hon låtit skrämma sig vid tanken att "den rätte" kunde vara ett än svårare misstag. Tillfälligheter hade gjort hennes resa till en naturlig sak. Hennes familj flyttade till Danmark, och hon följde med. Det hade ju icke kommit till något nytt afgörande dessförinnan och som sagt, det kunde ju ha varit ett ännu svårare misstag.

"Kretsen" bestod alltså af två betänksamma och två — som kanske tagit varning af dem.

Margit tog sig för att i väninnans återkomst se en möjlighet att frambesvärja ödet. Frida var tillräckligt erfaren att ge den öfvernaturliga fingervisningen. Hon skulle sammanföras med båda utan att själf få veta sin mission.

Det föll sig så, att arkitekten blef den förste. För öfrigt var det helt naturligt, att väninnan följde henne. En middagsbjudning på restaurang. De borde ju vara tre. Det hade aldrig fallit Margit in att i väninnan ana möjligheten af en rival. Hon hade för öfrigt aldrig föreställt sig en sådan. Vid desserten hade hon redan en stark känsla af, hvad en rival skulle betyda

för hennes sinneslugn. Nej, någon rival ville hon icke veta af. Icke en rival om *honom*. Vågskålen vägde tungt för arkitekt Axel Mogård. Han strålade, han briljerade med ord, jonglerade för sina båda gäster med tankar och sinnebilder.

— Du är ypperlig Axel, förklarade Margit och vädjade i hemlighet till sin väninna.

Hon nöp henne under servetten och bekräftade. Laget var uppsluppet.

Då skedde undret, som Margit Rönne i all sin klokskap betvivlat. Rickard Hörning kom in i matsalen. Han hade själf sällskap.

— Där ser jag...

Frida afbröt sig.

Frida, hvad ser du?

— Å, nej, jag tyckte bara det var en gammal bekant. Hörning hälsade. Midt i bugnigen skärpte han blicken. Han stod som en resande, som plötsligt ser sin turlista omkastad.

Frida fingrade en moussör och nöp med andra handen meningslöst i Margits servett.

Ögonblicket var en smula förvirradt.

Margot Rönne såg, att målet var afgjort. Axel Mogårds vågskål hade stannat. Den skulle gått till jordens medelpunkt om den fått fortsätta. Motvikten hade med våld lyfts af. Hvad hon jublade! Hon fördes bort i ett tankerus af tillfredsställelse. Det var förståndets segerglädje. Och känslorna stormade in öfverallt, där betänksamheten hållit dem undan.

Hon hade vädjat till sin egen klokhet och Fridas erfarenhet för att få ett afgörande råd. Nu hade afgörandet kommit — hon tyckte bara, så banalt! Men *det afgörande momentet* hade dock varit tidigare. Axel Mogård ville hon icke förlora, hon kunde icke undvara honom, och nu hade hon lyckats rätt lokalisera Rickard Hörning. Det förra kände hon i sitt allra innersta, det senare föll sig så praktiskt!

FÖRSTA MAJ I STOCKHOLM.

Forts. fr. sid. 500.

jättestora bålen och på gatorna med ett för Stockholm ovanligt intensivt folkliif.

1 maj fördelades som alltid om åren mellan tatarstolarne på Ladugårdsgårde och medborgarfesten på Skansen. De socialdemokratiska arbetarnes stora demonstrationståg utgick från Norra Bantorget och upplöstes efter marschen genom staden, lugn och värdig, som vanligt, på Gärdet där fyra talarstolar rests. Årets demonstration gällde hufvudsakligen åttatimmarsdagen och rättsfred och deltagarnas antal var ungefär detsamma som alla föregående års. På Skansen talade fröken Eva Fröberg om "Kvinnorna och historien", fru Elisif Thöel om "Kvinnorna och hemmet", öfveringenjör Erik August Forsberg om "Industrien och framtiden", pastor Oscar Krook om "Kyrkan och nutidsläget" samt godsägare Gustaf Sederholm om "Jorden och folket". Talen vederbörligen inramade af regementsmusik och Bellmanssånger, utförda af en stor manskör under musikdirektör Emil Caselius ledning. Efter endast några timmar var alltsammans afstutadt, såväl på Skansen som på Ladugårdsgårde.

JÄRNVÄGSOLYCKA.

Forts. fr. sid. 501.

Olyckan inträffade mellan Nitta och Hökerums stationer invid Härnasjön. På platsen ifråga, hvilken alltid på grund af den banan omgivande sumpiga terrängen ansetts mindre säker, hade tidigare på aftonen inträffat ett ras, hvarvid järnvägsvallen på en betydande sträcka glidit ut i sjön. Personer, som vid tillfället varit ute på sjön och bevitnat händelsen hade skyndat i land och springande begifvit sig mot Nitta station för att söka hejda det vid denna tid väntande persontåget. Dera rop hade också som ofvan nämnts uppmärksammat af lokpersonalen, som dock icke förstätt deras varnande innebörd utan fortsatt färden emot olycksplatsen.

Anställda noggranna undersökningar hafva gifvit vid handen att händelsen icke framkallats af någon försumlighet från järnvägsledningens eller personalens sida, utan att en ren olyckshändelse föreligger, i det att järnvägsbanken på grund af den senaste tidens starka nederbörd underminerats.

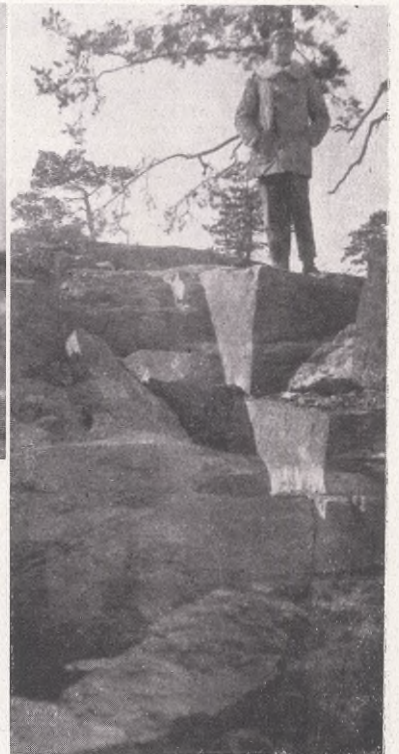
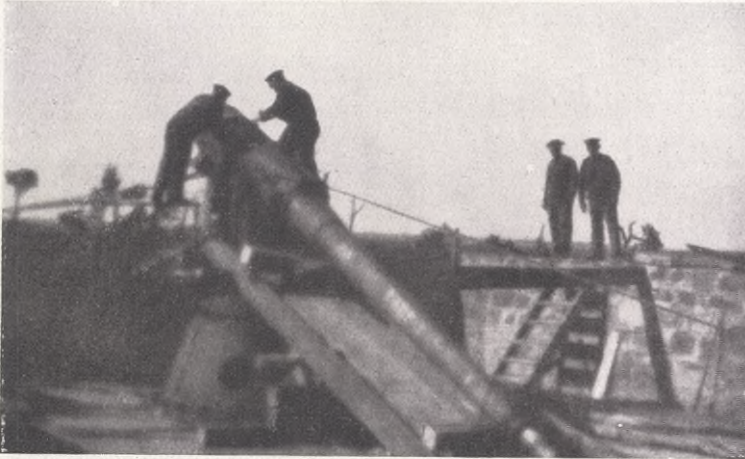

DEN AF JÖNKÖPINGS TYPOGRAFISKA FÖRENING ANORDNADE REKLAMMÄSSAN den 25—28 april. — Jönk. fotograf.

DEMOLERINGEN PÅ ÅLAND.

SVENSKA DEMOLERINGSARBETENA PÅ ÅLAND, efter amatörfotografier i dessa dagar tagna för H. 8. D. Fältbefästningarna äro ryska befästningar å linjen Sätis—Bovil med front norrut, nu delvis raserade af befolkningen, som tagit hand om trævirket.

Ålandsbefästningarnes demolering har nu tagit sin början och fullföljes med all kraft för att hinna fullbordas inom beräknad tid d. v. s. före innevarande års utgång. I demoleringsarbetet deltagar, som bekant, äfven en svensk truppstyrka, hvilken står under befäl af överstelöjtnanten vid Älfsborgs regemente H. C. H. Wikner. Under de första krigsåren utförde Ryssland vidtomfattande befästningsanläggningar af modärn typ i åländska skärgården. Alla dessa anläggningar skola nu, såvida de icke kunna anses nyttiga och behöfliga för fredliga värf, såsom landsvägs- och kajanläggningar o. d., fullständigt raseras.

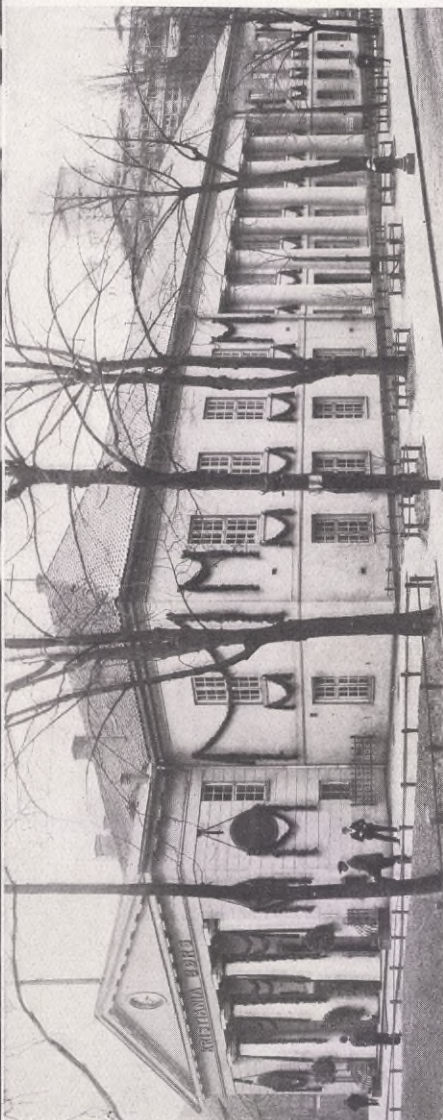
KRISTIANIA BÖRS FIRAR 100-ÅRSJUBILEUM.

Efter Åbergqvist.
KRISTIANIA BÖRS Å JUEILEUMSDAGEN DEN 25 APRIL.
Öfrerst: Ögonblicksbild från högtidsfesten beväst af kongung Haakon (X).

Kristiania börs firade den 25 april minnet af sin hundraåriga tillvaro med en storslagen festlighet, till hvilken inbjudits konungen, regeringsmedlemmarna, representanter för den norska hufvudstaden samt en talrik samling bemärkta representanter för handel och industri. Högtidsfesten hölls af börs- och handelskommitténs ordförande grosshandlaren A. Bjercke.

Efter en del musik- och sångnummer försiggick det högtidliga öfverlämnandet af hälsningsadresser från ett stort antal sammanslutningar på handels-, industriens och sjöfartsnäringsens område.

FRÖKEN VIKTORIA STRANDIN har i dagarne lämnat K. Teaterns balletkår, hvilken hon tillhört under 35 år som en af dess främsta krafter. — Scenbild ur "Thais". — Efter fotografi.

Lördagen den 3 maj tog fröken Viktoria Strandin afsked från Kungl. Operans balett, som hon, när denna säsong är slut, tillhört i inte mindre än 35 år och till hvilken främsta krafter hon räknats nära nog lika länge. Hon kom redan vid sex års ålder till Operans balettskola och debuterade vid åtta som en af de små sönerna i operan Norma. Genast från början visade hon så framstående anlag för danskonserten att hon med öfverhoppande af alla mellanliggande stadier med ens utsågs till premiärdansös och som sådan har hon medverkat i så godt som hvarenda opera med balett, som gifvits under den tid hon tillhört operakåren.

Efter fotografi
"SPELANDE HERDE". SKULPTUR I SVART EK AF FRU NINNAN SANTESSON, inköpt af Staten för Nationalmusei konstsamlingar.

Stockholms sommaridrottssäsong har tagit sin början i och med den som vanligt af Södermalms idrottsklubb anordnade *Sleipnerska terränglöpningen*, årets största och med lifligaste intresse motsedda fotlöpning, som försiggick söndagen den 27 april, en för omväxlingens skull helt enkelt strålande vårdag. Start och mål hade förlagts till Stadion och banan, som måtte 4000 meter och af deltagarna i de båda första klasserna löptes två gånger, till tämligen besvärlig terräng utåt Fiskartorpet. Dagens bästa prestation utfördes af den bekanta terränglöparen Hjalmar Andersson, Falu idrottsklubb — Insjö-Andersson — som i första

klassen sprang sträckan på 42 min. 3,6 sek. Af de 285 deltagarna i löpningen voro äfven några norrmän hvilka dock icke förmådde på något afgörande sätt göra sig gällande.

Text till bila å sid. 501.

Öfverums Bruk härjades den 25 april af en förödande eldsvåda. Elden utbröt i torkugnen och spred sig därifrån med förlärande hastighet till närliggande förråd, hvori förvarades en del oljor, m. fl. eldfarliga ämnen, som gäfvor riklig näring åt lågorna. Verkstäderna, med undantag af gjuteriet och en mindre verkstad nedbrunno i grund. Prästgården och skolhuset, som voro starkt hotade, blefvo tack vare det energiska släckningsarbetet räddade.

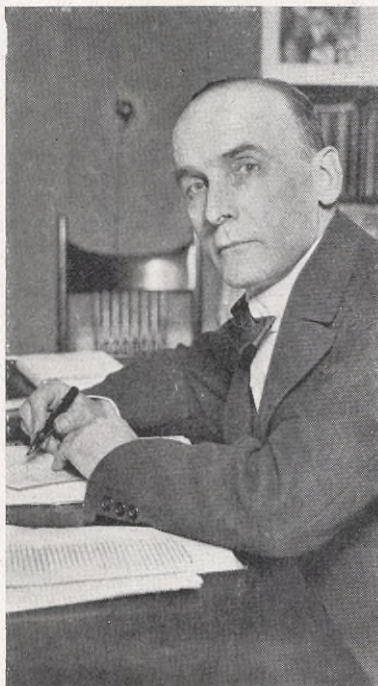

STOCKHOLMS IDROTTSÄSSÅNG INLEDES MED SLEIPNERS TERRÄNGLÖPNINGAR D. 27 APRIL. 1:a Klass startar från Stadion. — Pressfoto.

MOT FREDEN.

Den svårartade konflikt, som uppstått på fredskongressen med anledning af president Wilsons underkännande af Italiens fordran att vid fredsuppgörelsen erhålla staden Fiume, har under dengångna veckan icke bilagts eller mildrats utan snarare ytterligare skärpts. President Wilson har sålunda tillställt den franska prässen ännu en förklaring, hvori han vidhåller sin uttalade åsikt att Italiens kraf i Fiumerågan måste tillbakavisas, enär deras uppfyllande skulle utgöra den svåraste kränkning af de antagna fjorton grundsatserna för fredsuppgörelsen. De gjorda uttalandena äro så kategoriskt formulerade att hvarje reträtt genom en kompromiss måste anses utesluten. En eftergift skulle nämligen ohjälpligt kompromettera presidentens principfasthet och äfven kasta en skugga på det amerikanska namnet. Å andra sidan synes den italienske presidenten i den föreliggande frågan ha gått så långt, att ett ärofullt återtag icke längre är möjligt. Äfven han har i den franska prässen låtit publicera nya förklaringar, i hvilka han försvarar de italienska krafvens rättmätighet och med skarpa vänder sig mot president Wilson.

Vidare har han under sin hemfärd från Paris till Rom gjort uppehåll i en del större städer och inför oöfver-

Efter porträtt. KILBOM: Bengt Sjöberg
GRAF HARRY KESSLER, förutvarande tysk minister i Warschau, författare af det tyska förslaget till Folkförbund, offentliggjordt af tyska regeringen.

rike eller England. Det antages, troligen icke utan skäl, att Italien skall låta soulagera sig för förlusten

skådliga människomassor, hvilkas patriotiska känslor kommit till de lidelsefullaste utbrott, betecknat förvärfvet af Fiume som en äresak för den italienska nationen och som en lifsfråga för landets framtid.

Slutligen har han hänvänt sig till italienska parlamentet och af såväl senaten som deputeradekammarerna för den af honom förda politiken erhållit ett förtroendevotum af utomordentlig styrka. Liksom det italienska folket i Fiumerågan gör gemensam sak med sin regering och synes beredd att taga de yttersta konsekvenserna häraf har äfven det amerikanska folket enigt slutit upp kring sitt statsöverhufvud och gifvit hans politik sitt fulla och oförbehållsamma stöd. Under sådana förhållanden synes en brytning mellan de båda folken vara oundviklig, men den allmänna åsikten tyckes dock vara att en utväg ur den irakade återvändsgränd snart nog skall kunna finnas. Då Wilsons uttalanden till innebörden måste betraktas som ett ultimatum, skulle sålunda eftergiften vara att förvänta från Italien, hvilket, äfven om dess sak på sina håll omfattats med en viss grad af sympati, dock ej vunnit aktivt stöd hos vare sig Frank-

Forts. å sid. 511.

Efter fotografier.

HANDELSBITRÄDES-STREJKEN I BERLIN: Möte i Lustgarten

KILBOM: Bengt Sjöberg

ODD-FELLOW-
ORDENS HUS I
STOCKHOLM.

Foto. Mattström, Sthlm.

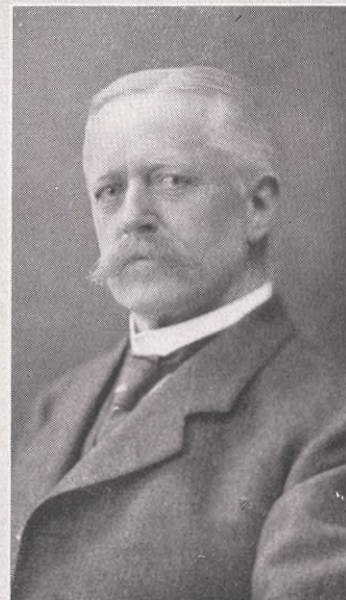
Öfverst:
MAJBLOMMANS DAG I STOCKHOLM. Fru Beda Hallberg,
Göteborg, "Majblommans" första upphof, deltar med utomör-
denlig framgång i försäljningen. — (Pres.foto.)

Därunder:
FRÅN STUDENTKORTÈGEN I STOCKHOLM: "Elektrisk
Tank". — Foto. Norberg, Sthlm.

Till höger:
ODD-FELLOW-ORDENS 100-ÅRSJUBILEUM. Grosshandlan-
den V. Laurentz, Stockholm, den svenska ordens storsir.
Text å sid. 511. — Foto. Karnell, Gbg.

Vidstående bilder:
T. v.: FIL. D:R E. SJÖSTRAND. Nyutnämnd socialattaché i
London — Text å sid. 511.

T. h.: TEOL. LIC. F. RITTELMAYER, Kyrkoherde i Berlin,
föreläsare i Upsala och Stockholm.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

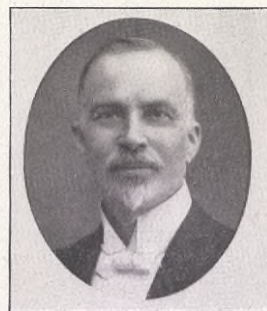
A. G. JANSON.
Byggmästare. — Stockholm
90 år 5 maj.*

O. EKERÖTH.
Direktör. — Upsala.
50 år 29 april.*

H. WINLÖF.
Skogschef. — Mora
50 år 1 maj.*

A. FORSSELIUS.
Handlande. — Huskvarna
50 år 4 maj.*

K. R. GEIJER.
F. d. Professor. — Upsala.
70 år 23 april.*

K. E. VON GEIJER.
Borgmästare. — Trelleborg.
55 år 12 maj.*

F. DANIELSON.
Rektor. — Lundsberg.
55 år 6 maj.*

S. G. H. ANKARCRONA.
Konstnär. — Leksand.
50 år 11 maj.*

P. L. SCHMIDT.
Öfverfälveterinär. — Stock-
holm. — 60 år 4 maj.*

A. A. RYDBERG.
Tandläkare. — Karlskrona.
60 år 1 maj.*

A. F. AHNSTRÖM.
Nyutn. Öfverste o. chef f.
Norrl. dragon reg.*

C. W. RODHE.
Major. — Göteborg.
56 år 4 maj.*

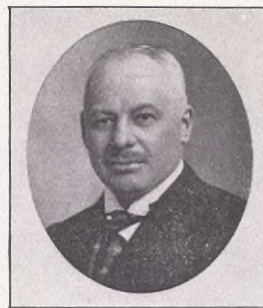
J. A. KRUSE.
F. d. Sjökapit. — Förestånd. f.
Arb.-förmedt. — Göteborg.
60 år 7 maj.*

H. A. THORNBERG.
Hamnkassör. — Helsingborg.
60 år 29 april.*

A. JÖRGENSEN.
Direktör. — Göteborg.
50 år 30 april.*

C. J. BROMANDER.
Grosshandlande. — Gefle.
50 år 26 april.*

* Data å nästa sida.

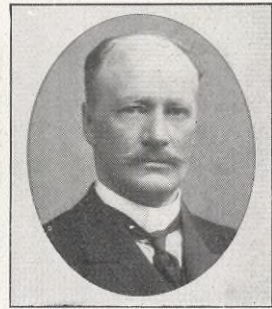
BRÖMS O. LARSSON †.
Häradssdomare. — Leksand.
F. 37. † 21 april.*

J. H. WAHLOVISI †.
Seminarieföreståndare. —
Linköping. — F. 61. † 23 april.*

A. F. BURMAN †.
Häradsskrifvare. — Skellefte.
F. 62. † 19 april.*

G. H. LYDELL †.
Privatlärare. — Vänersborg.
F. 67. † 14 april.*

J. CYRUS †.
Grosshandlande. — Göteborg.
F. 57. † 27 april.

H. A. LANGBORG †.
Grosshandlande. — Stockholm.
F. 70. † 23 april.*

K. G. LINDBERG †.
Direktör. — Stockholm.
F. 76. † 20 april.

F. FAGRELL †.
Kassör. — Stockholm.
F. 83. † 17 april.*

C. A. F. GYLLENKROOK †.
F. d. Öfverjägmäst. e. — Växjö.
F. 49. † 28 april.*

F. O. R. SANDBERG †.
Kyrkoherde. — Sevalla.
F. 60. † 22 april

K. J. RYMER-RYTHÉN †.
Distriktsveterinär. — Ubrice-
hamn F. 63. † 26 april.

**Porträtt till veckans
Porträttgalleri**

böra vara af **möjligast sena datum** för att införas.

Uppgifter till porträtt

bäva ansluta sig till frågofor-
mulär från redaktionen. Sär-
skildt påpekas nödvändigheten
af att **alla förnäm angifvas**
med tilltalsnamnet helt ut-
skrifvet och understrukt.
Förbiseende häruftinnan **ute-**
sluter biografi.

Porträtt och biografi

införas efter begäran från Re-
daktionen, som också bär kost-
naderna. Förslag emottagas
gern.

* Data här nedan och nästa sida.

AXEL JANSON. Utg. fr. Tekn. inst. 45, fr. Konstakad. byggn.-skola 48. Byggmästare i Stockholm sdn. 39. Stadsfullm. 97-07, led. af drätselmd. En atd. 95-08; led. af dir. ö. borgersk. enhus sdn 72, värd af Fagerbergska pens.-inr. sdn 97. Hög frimurare.

OSKAR EKEROTH. Land br. 85-05, derefter medlem af C. E. Hallbergs spanm., Irö o. utsädesaffär i Upsala. Verkst. dir. i Ups. l. landtmäns centralfören. 13, derjemte sdn 17 verkst. dir. f. a.-b. Sv. Landtmännens banks afd.-kontor i Upsala.

HENNING WINLÖF. Anst. h. Korsnäs såg. v. a. b. 85, skogschef h. Trävaru a.-b. Dalarne sdn 94. Under 25 år bosatt i Särna som skogsförvalt. h. sistn. trävaru a.-b. o. under den tiden intresserad kommunalman.

AXEL FORSSELLIUS. Inneh. af firman Emil Carlanders eftertr., Huskvarna. Ordf. i köpm.-fören. der o. led. af länsförb.-styr. Stadsfullm. 10-18; kommunalman.

REINHOLD GEIJER. Stud. 66, fil. dr. 72, doc. i prakt. filos. i Upsala 76, i Lund 80, prof. i teor. filos. v. Upsala univ. 88-14. Förestånd. f. profärskurs i Lund 80-88, sedermera lifven i Upsala 08. Tr. lär. i psyk. o. pedagogik v. Stockh. högsk.; censor sdn 91. Ordf. i styr. f. Psyk. inst. i Upsala samt i Fören. f. psyk. o. i pedagog. k. d. r. — Utg. ett stort antal vetensk. skr.

KNUD VON GELIER. Stud. 83, hofr.-ex. 89, v. hfd 92 borgmäst. i Trelleborg sdn 95. Styr.-led. i stadens sparb. sdn 98, i Lund-Trelleb. jernv. a.-b. sdn 97, ordf. i styr. f. Skand. kred. a.-b. afd.-kontor. suppl. i styr. f. Uddeholms a.-b. 18. Landstingsman 99-18. Led. af Riksd. A. K. 03-08, F. K. sdn 08.

FRITS DANIELSON. Stud. 83, fil. kand. 91; sdn dess stift. 96 rektor v. Lundsbergs skola, v. hvilken f. n. kronprinsparets äldsta söner, prinsarne Gustaf Adolf o. Sigvard äro lärjungar. Led. af kyrko- o. skoloråd sdn 05, ordf. i valmd.; Sv. kyrkans diakonistyr. omb. f. Karlst. stift sdn 13, rådgiv. led. af "Stift. i Sverige o. Kristen tro" sdn 16. Styr.-led. i Lundsbergs a.-b. fr. 96, v. ombildn. 07 i Stift. Lundsbergs skola.

GUSTAF ANKARCORONA. Efter studier i Sverige, Norge o. Tyskl. 86-95 samt kortare tid i Paris o. Italien ateljer i Stockholm 96-01, därefter bosatt i Leksand, där han äger den kulturhist. anlägg. Holm på Tällberg. En af våra mera betydande samtida målare åtnjuter hans nordiska motiv stor popularitet; representerad å Nationalmuseum o. Göteborg. Utom såsom målare sedan bosättn. i Dalarne verksam i hembygds-kulturens tjänst, särsk. f. hemslöjdens pånyttfödelse. Sedan Dalarnes Hembygdsförb. bild. 15 dess ordf. De senaste tio åren äfven verksam som arkitekt.

PETER SCHMIDT. Utex. fr. Veter.-inst. 86, ff. adj. v. Veter.-inr. i Skara 80-83, bat.-veter. v. Skän. drag.-reg. 87, assist. o. lär. v. Alnarps landbr.-inst. 89-95 ff. prof. i patol. o. ter. v. Veter.-inst. 91-97, reg.-veter. v. Andra Göta art.-reg. 95, v. Lifreg. drag. 99, veter. v. Krigsskolan 05, assist. v. arméförvalt. intend.-dep. sjukv.-byrå 06, fältveter. o. chef f. Arméförv. fältvet.-byrå 07, öfverfältveter. 19 i Fältveterinärkåren 19.

ARTHUR RYDBERG. Tandläk.-ex. 89, prakt. tandläk. i Karlskrona sdn 89. Förestånd. f. K. Flott. tandpoliklinik sdn 09; förest. f. Karlsk. kustart.-reg. tandpoliki. 13, har sdn 06 som förestånd. skött tandvården i stadens folksk. Led. af Sv. tandläk.-sällsk. 89.

AXEL ÅHNSTRÖM. Uijtn. v. Kronpr. hus.-reg. 89, lär. v. ridskolan å Strömsholm 04-09, major v. Skån. hus.-reg. o. chef f. dess detachement i Upsala 14, öfverstelöjtn. i an 17, v. Kronpr. hus.-reg. 18; i dagarne utn. t. öfverste o. chef f. Norrl. dragonreg. Styr.-led. i Malmö-Limhamns jernv.-a.-b. 19.

CARL RODHE. Uijtn. v. Göta art.-reg. 96, maj. 16. Ordf. i länets skytteförb., Göteborg. skyttekrets Kvibergs skyttefören., Göteborg. distr. idrottsförb., Göta art.-reg. idrottsförb., led. af Riksförb. öfverstyr. Sv. idrottsförb. styr.; hed.-led. af Fören. f. Olymp. kortdistansskjutning. Tillid. länets skytteförb. förtjenstmed. i guld, Sv. gymn. o. idr.-fören. Riksförb. förtjenstmed. i guld.

JOHN KRUSE. Förde ss. exam. sjökaptan på sin tid fartygsbefäl. Sedan 02 förestånd. f. Göteborgs stads arbetsförm. Initiativtag. t. Sv. offentl. arbetsförm. o. en af banbyrtarne f. denna utomordentligt samhällsgagnande institution, numera förefintlig öfver snart sagdt hela värd land. Socialstyr. omb. i Göteborg, krets-förestånd. o. v. ordf. i fattigv. 5 distr., led. af komm. arbetslöshets o. hjälpkomm. der, led. af fören. i alkoholistvärd.

HARALD THORNBERG. Hamnbokh. 85, hamnkassör i Helsingborg sdn 1900; sekr. h. hamndir. o. hamnbyggn.-styr. 14—18. Tax. ordf. sdn 11, led. af Helsingb. historikkomm. sdn 17, led. af styr. f. Nordv. Skånes orkesterfören, af styr. f. Helsingb. befattningshafvares fören. Vitter förf.; bl. a. kantaten v. Helsingb. rådhus invign. 97, prologer o. sånger v. högtidl. tillf. dikter i tidn. o. tidskr.; den första litterära agenturen i landet; har öfversatt skådespel o. ett flertal romaner. Erhöll på sin tid tacksamhets-skrifvelse fr. the society of British authors f. brit. förf. visade tjänster.

AXEL JÖRGENSEN. F. i Danmark, chef f. firman J. A. Wettergren & Cos, Göteborg, detaljaffär 95; när denna 08 utbröt ur det stora konfektionsaktiebolaget J. A. Wettergren & Co. o. omb. till särskild bolag under firma A.-b. Jørgensens kappmagasin, bléf J. dess verkst. direktör. Styr.-led. o. v. ordf. i Manufakturhandl. fören.

BRÖMS OLOF LARSSON †. En af sin ords mest framstående män. Landstingsman under 40 år fr. 67; bisittare i häradsrätten under 51 år däraf här-domare sdn 83; led. af kyrko- o. skolråd, 70—86 ordf. i komm.-st., förste ordf. i Leks.-Norets municip.-nmd, ordf. i Siljansnäs kyrko-byggn.-komm. Dir. f. Siljans jernv. sdn 14, styr.-led. i Österdalens ång-a.-b. JOSEF WAHLQVIST †. Folkskollär.-ex. 82, e. o. lär. v. folksk. i Linköping. s. å., lär. v. Småskolesemin. där 86, dess förestånd. 87.

FREDRIK BURMAN †. E. o. landskansl. i Västerb. l. 86, kr.-länsm. i Rända 93, t. lappfogde i nämnda län 99—06, häradsskr. i Skellefteå fögds. sdn 07. Led. af styr. f. Bank-a.-b. N. Sverige 10. Led. af Riksd. A. K. 02—05.

HALVORD LYDELL †. Utöfvade privat lärareverksamhet. Egnade ett verksam intresse åt kulturella angelägenheter inom sin födelsestad, Vänersborg, särskildt f. stadens förskolorna. Styr.-led. i folkskolestyr. Vänersb. Söners Gillie (sekr.), fabr.-o.-handtv.-fören, idrottsfören., segelsällsk. m. m.

HELMER LANGBORG †. Startade på sin tid jernaffär i Stockholm; själf framstående idrottsman, spec. å cykel, öppnade han 92 ett sportmagasin der, hvilken affär utvecklades o. omlades därvid L. för sig behöll afd. f. motorer, motor- o. automobilförendennern m. m. Anlade senare ett motorbåtsvarf. En inom sportvärlden synnerligen populär o. bekant personlighet.

FOLKE FAGRELL †. Stud. 02, utg. fr. Göteborg. hand.-inst. 03, kassakontor. v. Smål. e. banks afd.-kontor i Nässjö 03—04, intr. i Stockh. e. banks tjänst 05, kassör sdn 11. Stockh. skytteförb. sekr. sdn 08.

FREDRIK GYLLENKROK †. Utex. fr. Skogskinst. 73, jägm. i Jönk. rev. 90, öfverjägmäst. i södra distr. 98, i Smål. distr. 1900—14. På sin tid Jönk. l. hushålln.-sällsk. skogsplantör, lär. v. landtr.-skola, ordf. i Kronob. l. skogsvårdsstyr. Egde Uppåkra i Vallsjö s. 76—89; under denna tid intresserad komm.-man, ordf. i komm.-st., dir. f. sparbanken o. för Österg. e. banks afd.-kontor i Säfsjö.

ODD FELLOW-ORDENS 100-ÅRSJUBILEUM.

Till illustr. å sid. 508.

Lördagen den 26 april firade den öfver hela världen utbredda Odd Felloworden sin 100-åriga tillvaro, som för Stockholmslogernas vickmandande högtidlighöls med högtidsloge på Grand hotell i närvaro af ordens högste beskyddare konungen, och dess hedersledamot kronprinsen, jämte omkring 500 ordensbröder. Äfven på öfriga platser i Sverige och för öfrigt öfverallt i världen där en loge finns har dagen firats med stora festligheter och under oerhörd tillslutning från dess medlemmars sida.

I själfva verket torde nog orden vara betydligt äldre än det nu firade jubileet utvisar. En del författare ha till och med sökt dess ursprung så långt tillbaka i tiden som till de engelska medeltidsgillena. Att den först förekom i England torde vara bevisadt, trots hvilket den i Baltimore på källaren Seven Stars den 26 april 1819 af Thomas Wildey grundade Washington Lodge nr 1 räknas som moderloge och dagen för dess första sammanträde firas som jubileum i världens alla öfriga Odd Fellow-loger.

Till Sverige kom orden år 1884 då Scania-logen nr 1 af Sverige stiftades. Numera finnes inalles 70 loger i landet hvaraf 8 enbart i Stockholm och deras medlemsantal uppgår till sammanlagt öfver 10,000.

Sina ideella syften "Vänskap, kärlek och sanning", har orden som bekant utåt manifesterat genom en storartad hjälpverksamhet på olika områden.

MOT FREDEN.

Forts. fr. sid. 507.

af Fiume genom på annat håll uttagna kompensationer hvilka genom sin frikostiga utmätning svara mot den med så stor skicklighet stimulerade italienska själfkänslans stormande kraf.

Ett annat konflikttämne, Japans kraf på att blifva Tysklands arftagare till Kiautsjau i Kina, har under

den förlutna veckan lyckligen bragts ur världen. Från Paris meddelas sålunda, att fredskongressen efter att hafva hört de kinesiska och japanska ombuden beslutat öfverlämna Kiautsjau till Japan, hvilket dock skulle vara skyldigt att en framtid återställa området till Kina.

Bland veckans öfriga i samband med fredsarbetet stående viktigare händelser är särskildt att nämna *Folkförbundets konstituerande*. Vid fredskongressens plenarsammanträde den 28 april antogs nämligen författningen för Nationernas förbund. Bland de neutrala stater, som tillerkänts rätt att vinna inträde i förbundet är äfven Sverige.

Den tyska fredsdelegationen har under den gångna veckan inträffat i Versailles. I spetsen för delegationen, som räknar omkring 250 medlemmar, står tyske utrikesministern greve Brockdorff-Rantzau. Enligt förljudande skall den tyska fredsdelegationen den 1 maj hafva mottagit den af ententemakterna utarbetade texten till preliminärfredstraktaten. Delegationen har tillerkänts rätt att under vistelsen i Versailles pr telegraf och telefon stå i förbindelse med tyska riksregeringen.

Förhållandena i Tyskland hafva under den senaste tiden väsentligt förbättrats. Stråjkerna äro i ständigt aftagande och spartakistupploppen förete en bild af fortskridande utmatning. Hufvudsätet för spartakistväldet, München, torde inom de närmaste dagarne befinna sig i regeringstruppernas hand.

De ryska bolschevikerna hafva under den gångna veckan haft att anteckna nya motgångar. Särskildt i Östkarelen, där finska frivilliga kärer alltjämt deltaga i sina stamförwandters kamp mot de röda banden, är läget oroväckande för sovjetregeringen, som, enligt ett rykte, funnit ställningen så hotande att den lämnat Petrograd för att söka en mindre utsatt tillflyktsort.

Till bild å sid. 508.

Till socialattaché i London har utnämmts fil. dokt. Erik Sjöström som redan lördagen den 26 april afreste till sin nya post. Äfven till Berlin och Förenta staterna komma sådana attachéer att ut-sändas medan befattningen i Paris alltså slutet af förra året innehafts af doktor Gunnar Löwegren.

Som bekant är för närvarande under behandling i riksdagen förslag till omorganisation af vår utrikesrepresentation i hvilket förslag äfven begäres ansåg till anställande af särskilda socialattachéer med i tillämpliga delar motsvarande ställning och uppgifter som militär, marin- och handelsattachéerna. De skola sålunda vid beskickningen biträda med alla göromål af socialpolitisk karaktär, aktgifva på den sociala lagstiftningen, arbetsmarknadens läge och andra sociala företelsor samt sätta beskickningarna i stånd att förse hemlandets intresserade ämbetsmyndigheter, korporationer och enskilda personer med upplysningar om hithörande förhållanden.

De nu vidtagna anordningarna äro endast provisoriska i det posternas definitiva besättande, enligt förslaget i riksdagen, inte blir förrän första oktober i år. De både ut-sända attachéerna få också tills vidare sina uppdrag af civilepartementet men komma att sedermera sortera under utrikesdepartementet.

JAPAN.

Till bilder å nästa sida.

Det allmänna missnöje bland de bredare folklagren, hvilket under den senaste tiden tagit sig delvis så våldsamma uttryck i en mängd europeiska länder, synes hafva funnit en gynsam jord-mån äfven hos folk utanför Europas gränser, hvilka stätt fram-mande för de senaste årtiondenas moderna arbetarörelse och därför kunde väntas vara mindre mottagliga för tidens oro. Vi hafva genom välvillig medverkan af en minnesgod landsman satts i tilfälle att återgifva en serie högtintressanta bilder från Japan, hvilka visa att den nya tidens idéer trängt in äfven öfver dess genom tusenårig afskildhet skyddade landamären. Våra bilder äro tagna i Tokio den 1 mars och återgifva scener från den väldiga demonstration för allmän rösträtt, som nämnda dag ägde rum där. Den politiska rösträtten är i Japan starkt begränsad och tillkommer endast män i burgen ställning. Majoriteten af befolkningen, hvilken utgöres af arbetare, saknar rösträtt och därmed äfven politiskt inflytande. Kravet på en revidering i mod-ärn anda af de föräldrade rösträttsbestämmelserna har under den senaste tiden från frisinnadt håll framförts med allt större skärpa utan att dock hafva vunnit beaktande af de styrande

ALLMÄN RÖSTRÄTTSDEMONSTRATION I TOKIO.

Efter fotos. insända af en landsman i Tokio.

För att ge ytterligare efiertyck åt det framställda krafvet anordnades den af våra bilder återgifna demonstrationen, i hvilken deltog utom arbetare äfven affärsmän, parlamentsmedlemmar och studenter. Demonstranterna samlades i Hi-biya-parken och tågade därefter genom några af de större gatorna, passerade förbi kaiserliga slottet samt tog sedan vägen till parlamentsbyggnaden där till statsmakterna öfverlämnades en petition om allmän och lika politisk rösträtt för män öfver 25 år. Från myndigheternas sida hade vidtagits de mest vidtomfattade försiktighetsåtgärder för att förekomma oroligheter. Bland annat hade utkommenderats tusen poliskonstaplar, hvilkas ingripande dock blef obehöfligt då den bästa ordning och värdighet rådde. Rösträttsfrågan ligger nu i parlamentet där den sannolikt ej behandlas detta år.

Öfverst: D:R IMAI, förutvarande rådgifvare vid kinesiska regeringen, talar i Hi-biya-parken den 1 mars,

De två bild därunder: DEMONSTRATIONSTÅGET GENOM TOKIOS GATOR efter att ha utbringat kraftiga "Banzai" för mikadon.

INNEHÅLL: Professor L. I. Wahlman (biografi och helsidesporträtt. — Konungen besöker Hiradås — Första maj i Stockholm. — Bilder och porträtt till dagskrönikan. — Mot freden. — Veckans porträttgalleri. — Det afgörande momentet. Novell af Daniel Berg.

Eftertryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan angifvande af källan förbjudes vid laga påföljd. För Berättelser och Historietter gäller owillkorligt förbud.

F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI, GÖTEBORG.